

Asia: VN/27126/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunto

Huomiot hallituksen esityksen yleisperusteluihin (esityksen luvut 1-5 ja 8-12)

Kymenlaakson liitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastosta. Lailla korvattaisiin nykyisin voimassa oleva ympäristö- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastosta annettu laki, joka ehdotetaan samassa yhteydessä kumottavaksi.

HE:n tavoitteena on vahvistaa ympäristöasioiden käsittelyn ja lupamenettelyiden asiakaslähtöisyyttä ja ottaa huomioon toimintaympäristössä yhä nopeammin tapahtuvat muutokset. Lain keskeisiä muutoksia on eräiden lupien yhteiskäsittely. Tämä koskisi ympäristönsuojelulain, vesilain ja luonnonsuojelulain nojalla annettavia lupia. Ehdotukseen sisältyy myös mahdollisuus yhdistää YVA-selostuksen ja lupahakemuksen kuuleminen. Yhteiskuulemisen tapauksessa hanketoimijan tulisi valita yksi toteutusvaihtoehto jo YVA-selostusvaiheessa.

HE:n tavoitteet ovat kannatettavia, mutta sen myönteisten vaikutusten toteutumiseksi on tärkeää varmistaa, että perustettavassa Lupa- ja valvontavirastossa on riittävät henkilöstöresurssit. Lisäksi moni vihreän siirtymän hanke edellyttää uudenlaista osaamista mm. uusista teknologioista sekä alueellisista erityispiirteistä. Myös näihin liittyvä osaaminen on turvattava.

Lakiehdotukseen sisältyy myös mahdollisuus jättää YVA-menettely välistä: "poikkeus YVA-menettelyn soveltamisesta voitaisiin myöntää yksittäiselle hankkeelle tilanteessa, jossa YVA-menettely olisi hankkeen kiireellisyydestä johtuen mahdoton toteuttaa vaarantamatta hankkeen

tarkoitusta.” HE:n mukaan tällaiselle ei ole ollut tarvetta, mutta mahdollisuus poikkeamalle halutaan sisältää kansalliseen lainsäädäntöön varmuuden vuoksi. Kymenlaakson liitto toteaa, että poikkeus YVA-menettelyn soveltamisesta tulisi perustella muulla kuin vain hankkeen kiireellisyydellä. Perusteluja voisivat olla esimerkiksi merkittävä kansalliseen huoltovarmuteen tai turvallisuuteen liittyvä syy, tai muu merkittävä poikkeustila. Pelkästään kiireellisyyden vuoksi myönnettävä poikkeus olisi ongelmallinen lain tulkinnan kannalta.

Ympäristöasioiden käsittelyä koskevan lainsäädännön muutokset vaikuttavat oikean suuntaisilta ja selkeyttävät mm. vaikutusten arvioinnin laadintaa. Lakimuutokset edistävät ympäristövaikutusten arvioinnin ja lupamenettelyn yhteensovittamista. Tärkeää on myös yhteiskäsittelyn laajentaminen ja sähköisten järjestelmien kehittäminen, joka parantaa kansalaisten mahdollisuuksia osallistua, saada tietoa ja vaikuttaa ympäristöasioihin. Riskinä on kuitenkin paikallisuuden ja kokonaisuuden hahmotuksen etääntyminen sekä heikentyminen. Ymmärrys kokonaisuudesta ja eri hankkeiden yhteisvaikutusten selvittämisestä tulee varmistaa. Kaiken kaikkiaan on hyvä, että HE:n tavoitteena on parantaa päätösten laatua, lisätä ennakoitavuutta ja vähentää tarvetta muutoksenhakuun.

1 luku Yleiset säännökset

Ei lausuttavaa.

2 luku Yhteyspisteviranomainen

Ei lausuttavaa.

3 luku Asioiden käsittely Lupa- ja valvontavirastossa

Ei lausuttavaa.

4 luku Eräiden lupamenettelyiden yhteensovittaminen

Ei lausuttavaa.

5 luku Yhteiskäsittely

Ei lausuttavaa.

6 luku Asioiden ratkaiseminen

Ei lausuttavaa.

7 luku Erinäiset säännökset

Ei lausuttavaa.

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki vesilain muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

Myös Natura-arviointi tehtäisiin jatkossa pääsääntöisesti YVA-menettelyn yhteydessä. Tästä voitaisiin poiketa ainoastaan erityisestä syystä, paitsi jos kyseessä on uusiutuvaa energiaa koskeva REDIII-direktiivin mukainen hanke, jolloin arvioinnit tulisi tehdä aina yhdessä.

Kymenlaakson liitto pitää hyvänä, että on luonnonsuojelulain 35 § muutettaisiin siten, että Natura 2000 -verkostoa koskevien vaikutusten arvioinnista on Lupa- ja valvontaviraston annettava lausunto viipymättä tai viimeistään kolmen kuukauden kuluttua nykyisen kuuden kuukauden sijaan. Tämä tulee nopeuttamaan merkittävästi sellaisten kaavojen valmistumista, joissa joudutaan tekemään Natura vaikutusten arviointi. Tärkeää on varmistaa resurssit tämän aikarajoitteen toteutumiseen.

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain muuttamisesta, VN asetusmuutosluonnos ympäristövaikutusten arvioinnista ja asetusmuutoksen muistio

1 § 1 momentin kohta c olisi uusi, ja siinä edellytetään, että hankkeesta vastaava toimittaa lupaviranomaiselle ”mahdolliset hankkeen ominaisuuksiin liittyvät tiedot ja suunnitellut toimenpiteet, joilla pyritään välttämään tai ehkäisemään hankkeen merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.” Nykylain mukaan näiden toimittaminen on vapaaehtoista. Kymenlaakson liitto katsoo, että tämä edistää hanketoimijoiden perehtymistä haitallisia ympäristövaikutuksia lieventäviin toimenpiteisiin ja on siten kannatettavaa.

3 § ehdotetaan uudistettavaksi siten, että arviointiohjelman nykytilan kuvaus tulisi suppeammaksi ja keskittyisi kuvaamaan nykytilan niitä ominaisuuksia, jotka ovat tarpeellisia hankkeen ympäristövaikutusten tunnistamiseksi. Tämä on kannatettavaa, ja ohjanee selvitystarpeita merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja arvioimiseen.

Tuulivoimahankkeiden YVA-menettelyn soveltumista koskevaan kohtaan ehdotetaan muutosta, jolla tuulivoimahankkeiden YVA-raja laskettaisiin kymmenestä voimalasta seitsemän voimalaa käsittävään hankkeeseen. Kokonaisteho ehdotetaan säilytettäväksi 45 MW:ssa. Ehdotus on yhdenmukainen sen kanssa, että tuulivoimaloiden teho on kasvanut viime vuosina, joten seitsemän voimalan YVA-menettelyn raja on perusteltu.

HE ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta ja sen § 17 ehdotetaan muutettavaksi siten, että ”yhteysviranomaisen on huolehdittava siitä, että arviointiohjelmasta pyydetään tarvittavat lausunnot ja varataan mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen. Yhteysviranomaisen on pyydettävä lausunto arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta sekä muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee mukaan lukien hankkeen lupaviranomainen.” Kymenlaakson liitto katsoo, että kohtaa tulisi muuttaa muotoon ”yhteysviranomaisen on pyydettävä lausunto arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja maakunnilta...”

Muut lakiehdotukset

Ei lausuttavaa.

Muut kommentit

-

Hering Frank
Kymenlaakson liitto

Leino Kaisa
Kymenlaakson liitto